

Տաշտունում գողեզող կառուցվում է ոսկու արդյունահանման ձեռնարկություն

Տաշտուն գյուղի անմիջական հարեւանությամբ (այդ գյուղի վարչական տարածքում) ինչ-որ «ԱՏ-Մետալս» ՍՊ ընկերություն ծեռնարկություն է իմանադրությամբ: Այնտեղ աշխատողները հավաստիացնում են, թե կառուցվում է ուկրու արդյունահաննան ֆաբրիկա՝ նորագույն տեխնոլոգիաներով: Մեղրիում է նեզ հավատացնում են, որ Տաշտունի տարածքում գերազանցապես ուրանի պաշարներ են եւ խոր կարող է լինել միայն ուրանի արդյունահաննան մասին: Տարա-

Կարծությունները, սակայն, այդ հարցերում չեն միայն: Տաշտունի բնակչությունը դիրքորոշումն է երկիրեղված է: Ունաճ գտնում են, որ այդ ծեռնարկության կառուցմամբ գյուղում զբաղվածության խնդիր կլուծվի, ոճանք էլ կտրուկ դեմ են գյուղի տարածքում հանքարդյունաբերական ծեռնարկություն իննելլուն: Գյուղի բնակչութիւննահիտ Փարսպանայանը, օրինակ, կարծում է, որ այդ ֆարրիկայի գործարկմամբ Տաշտունում լուրջ սպառնակիր տակ կհայտնվեն մարդկանց

կյանքն ու առօղջությունը: Գյուղաբնակներից մի քանիսն էլ պատճեցին, որ ձեռնարկության հիմնադրման առիթով գյուղում կազմակերպված հանրային լուսմն ավելի քան կերծ է եղել, գյուղի բնակիչների կարծիքը հաշվի չեն առել, հիմք է ընդունել բացառապես գյուղապետի քայլքայի լայնձեռ:

Անդամակիցները:
Սեղող քաղաքի բնակիչներն էլ անհանգստա
նալու իրենց պատճառներն ունեն: Նախ՝ շրջակա

ԿԱՌՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

10 հուլիս 2013, 697 - Ա

ՎՀԱԿՈԲՅԱՆԻՆ ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶՊԵՏ ՆՃԱՆԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրության 88.1-ին հոդվածով Եւ հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության նախագահի 1997 թվականի մայիսի 6-ի ԱՀ-728 հրամանագրի 1.7-րդ կետը՝ Հայաստանի

**Հանրապետության կառավարությունը որոշում
է. Վահե Հակոբյանին նշանակել Հայաստանի
Հանրապետության Սյունիքի մարզպետ:**

ԱՅՏԵՐՈՒՄ Կահե Հակոբյան. ծնվել է 1977թ. մայիսի 18-ին քաղաք Քաջարանում: 1994-1999թթ. սովորել է Երևանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտում և ստացել տնտեսագետի որակվալորում: 1999թ. ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության տնտեսագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի ասպիրանտուրան: 1999 թվականին հանդիսացել է «ԱՎՍԱՓ» ՍՊԸ-ի խորհրդի նախագահ: 2000-2002թթ. աշխատել է Հայաստանի Հանրապետության պետական գույքի կառավարման նախարարության մոնիթորինգի եւ առողջականության պահպանի պահպանի պետության պահպանի գույքի կառավարման նախարարության մոնիթորինգի բաժնի պետ: 2003թ. պաշտպանել է գիտական թեզ եւ ստա-

Եթե տնտեսագիտական գիտությունների թեկ-
նածութիւնը գիտական աստիճան: 2003-2004թթ.
աշխատել է «Զանգեզուր մայմնաց» ընկե-
րության գործադիր տնօրին: 2004-2007թթ.
Ազգային ժողովի պատգամավոր (թիվ 52
ընտրատարածք), Ազգային ժողովի ֆինան-
սավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական
հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ:
Խնդրակցություններում եւ պատգամավորա-
կան խնդրում չի ընդորկվել: 2007-2012թթ.
Ազգային ժողովի պատգամավոր (թիվ 38
ընտրատարածք): 19.06.2007-07.05.2008թթ.
Ազգային ժողովի պետական-իրավական
հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ,
07.05.2008-05.02.2010թթ.՝ մարդու իրավունք-

Ների պաշտպանության Եւ հանրային հարցերի
մշտական հանձնաժողովի անդամ, 05.02.2010-
31.05.2012թ.՝ տնտեսական հարցերի մշտա-
կան հանձնաժողովի անդամ: 2012թ. մայիսի
6-ին Ազգային ժողովի պատգամավոր է ընտրվե-
րիվ 38 ընտրատարածքից: Անունացած է, ունի
Երևու հերենա: 334 ամռան է:

**Ապա առաջնորդել են
մեզ փարիներ երկար
Ֆեռոդալներ շվայք ու
իշխաններ չնչին...**

**Ներկայացվել
է Սյունիքի
նորանշանակ
մարզպետը**

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Յովլիսի 11-ին ՀՅ տարածքային կառավարման նախարարի առաջին տեղակալ Վաչե Տերտերյանը մարզպետարանի դահլիճում մարզպետարանի աշխատակազմին, մարզպային ստորաբաժանումների պատասխանատուներին, մարզի քաղաքային համայնքների ղեկավարներին ներկայացրեց նորանշանակ մարզպետ Վահե Յակոբյանին: Փոխնախարարն իր խոսքում ընդգծեց այն միտքը, որ Վահե Յակոբյանին մանրանան ներկայացնելու անհրաժեշտության չկա, ինչը պայմանավորված է նրա պատգամավորական գործունեությամբ, մասնավորապես Ազգային ժողովում մարզին առնչվող հիմնահարցերը ներկայացնելով: Վաչե Տերտերյանը համոզնենք հայտնեց, որ մարզի առողջ ուժերի հետ համագործակցելով՝ Կահե Յակոբյանը կլուծի մարզի, ինչպես նաև՝ մարզպետարանի, որպես տարածքային կառավարման հիմնադրությունը, աջքեւ ծառացած խնդիրները, մասնավանդ որ նա ունի երկրի նախագահի եւ հանրապետության կառավարության օժանդակությունն ու պատրաստականությունն այդ խնդիրները նախատեսված ժամկետում լուծելու: Բանախոսը նաեւ շնորհակալություն հայտնեց Սուլեյն Խաչատրյանին նրա պաշտոնավարման տարիներին իրականացրած աշխատանքի համար: Նաեւ գնահատանքի խոսք հեց Արա Դոլունցին, ով որպես մարզպետի պաշտոնակատար, մեկ ամսից ավելի ժամանակում ապահովել մարզի բնականոն ուժագրություն:

Սյունիքի ճանկին մարզպետ Սուրեն Խաչատրյանը, շնորհավորելով նորանշանակ մարզպետին, նշեց, որ Վահե Ղակոբյանը Սյունիքում երեք անգամ մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավոր է ընտրվել քետարկողների ճայների մեծամասնությամբ, ինչը վկայում է ժողովորի կողմից նրա նկատմամբ ունեցած վերաբերմունքի եւ հարգանքի մասին։ Սուրեկի խաչատրյանը նաև հայտնեց, որ մինչեւ նոր մարզպետ նշանակելը, հանրության մեջ շրջանառվող անունների մեջ լավագույնը Վահե Ղակոբյանի թեկնածությունն էր։ Իր վերաբերմանը էլ ճանկին մարզպետը փիսանցեց, որ հրաժարվել է Սյունիքի մարզպետի պաշտոնից, բայց երբեք չի հրաժարվում Սյունիքին ծառայելուց։ Եվ դիմելով մարզպետարանի աշխատակիցներին կոչ արեց նորանշանակ մարզպետի հետ աշխատել նույն տեմակով։

Կահու Յակոբյանը երախտագիտություն հայտնեց համբավետության նախազակին եւ կառավարությանը, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությանն իրեն մարզի ղեկավարի պատասխանատու պաշտոնում առաջադրելու համար եւ հավելեց, որ առողջ բարյուսական գրնուլորտը եւ սյունեցու արժանապատվությունը թույլ կտան նոր բարձունքներ նվաճել, իսկ դրանց հասնելու համար անհրաժեշտ է նոր խնդիրներ առաջարկել եւ նոր հնարավորություններ փնտրել, ինչին միտված կլինեն իր օրականո:

**ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ. ««Հայջրմուղկոյուղին»
առաջիկա 2-2.5 տարում Կապանում
կիրականացնի 6 մլն դոլարի ներդրում»**

Հարցազրույց Կապանի քաղաքապետ Աշոտ Հայրապետյանի հետ

ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Կապանի շրամափակարարման
եւ շրահեռացման համակարգի
մասին վերջին մեկ-երկու ամսում
ավելի շաբ է խոսվել, քան եր-
բեւ:

Նախ մարզկենտրոնի մի քանի հասարակական կազմակերպություն ստորագրահավաք կազմակերպեցին, այնուհետև կազմակերպիչները դատական հայց ներկայացրին համայնքի ավագանու դեմ՝ պահանջելով առ ոչինչ ճանաչել ավագանու որոշումը, քանի որ այնտեղ նշված ջրանտակարարման եւ ջրահեռացման համակարգերի սեփականության իրավունքը գրանցված է կադաստրում։ Կապան քաղաքային համայնքի անվամբ գրանցված են ջրանտակարարման ներքին ցանցը՝ օրվա կարգավորիչ ջրաբարունք եւ ջրահեռացման ցանցը։ Մինչ այս վերջին քայլը Կապանի քաղաքապետարանում խնդրու առարկայի առնչությանը քննարկում էր անցկացվել ստորագրահավաքը կազմակերպությունից, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցչների եւ «Հայջրմուղկոյլությունի» ՓԲ ընկերության գլխավոր տնօրին Պատրիկ Լորենի, ընկերության հարավային մասնաճյուղի տնօրին Զիվան Մարգարյանի, համակարգի այլ պատասխանառուների (նաեւ նախկին տարիներին աշխատա) մասնակցությամբ։ Ինչ էլ, «Սյունյաց երկիրն» էլ փորձեց անդրադառնալ խնդրին հարցարույց ունենալով Կապանի քաղաքապետ Աշոտ Հայրապետյանի հետ։

— Πωρούν Κάγιαρωμάτευμαν, μέτρ
զոլովցը սկսենք նրամից, թե ինչ է
իրենից ներկայացնում ջրամատա-
կարարման, ջրահեռացման համա-
կարող կապահովում:

– Ձեր նշած համակարգը միշտ կառույցների համախուսմք է, որ ներառում է զլիամասային կառույցները՝ ջրողունիչ կայաններ, երկու մաքրման կայան Գեղիդի և Չանախչի, ջրավազաններ, խողովակաշարեր, որոնք խմելու ջուրը հասցենում են նախ մինչեւ մաքրման կայաններ, այնուհետեւ մինչեւ քաղաքի մուտքը: Դրանք «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ ընկերության սեփականությունն են և երբեւ համայնքային սեփականություն չեն եղել: Նոյնիսկ, երբ «Հայջրմուղկոյուղու» «Խոսուստուկ» մասնաճյուղը պատկանում էր համայնքին, զլիամասային կառույցները չեն եղել համայնքային սեփականություն: Իսկ ջրամատակարարման ներքին ցանցի մեջ նտնում են օրվա կարգավորիչ ջրամքարները, ներքաղաքային ջրատար խողովակները եւ կոյուղացրերի հեռացման խողովակները: Ժամանակին, երբ դրանք հանձնված չէին համայնքին, ներքին ցանցը ներառում էր նաև Կենտրա-

– Ορηζ չափով անդրադարձաք համակարգի պատկանելության խնդրին: Կուզենը փոքր-ինչ մանրանակներ: Ասանական Ալբրիդ 20:

ման համաձայն՝ այդ մասնաշենքը գրանցվել է որպես պետական սեփականություն։ Դա մի այլ խոսակցության թեմա է։ Այդ շենքի ճակատագիրը մի քիչ անորոշ է եւ հնարավոր է մի գեղեցիկ օր ուժը կողորոշ համարվի, անօրինական գործարք ասեմ, թե ինչ։

— Անդրադաշնամբ համայնքի
ավագանու ս.թ. հունիսի 7-ի հայտնի
որոշմանը: Ի՞նչ խնդիր կար հստա-
կեցնելու, որոշակիացնելու: Ինչո՞վ
էր պայմանավորված այդ որոշման
ձևունո՞ւ:

– Անցած տարվա օգոստոսից հանդիպումներ են ունեցել թէ Զիվան Մարգարյանի, թէ Պատրիկ Լորենի հետ, քննարկել ենք ոլորտին առնչվող խնդիրներ, եւ ինձ համար փորձում էի ծշտել՝ թէ ինչ ունենք եւ ինչ կարող ենք «Հայջրմուղկոյլուուց» պահանջել։ Ուզում եմ ասածն պարզաբանել. «Հայջրմուղկոյլուուն» հանձնված էր մի ցանց՝ անժամկետ, անհատույց, առանց պայմանների, որը, ըստ երեւույթին, որեւէ պատասխանատվություն ու պայմանագրություն չուներ։ Եւ նուանից խնդրել որեւէ բան, պահանջել, ասենք, զի՞ որպէս կամ ներդրումների հետ կապված կամ ջանատակարարման ժամանակացույց փոխել, իրական չէր լինի։ Լավագույն դեպքում կարող էր հայտարարել՝ այսքան եմ կարողանում, այսքան եմ անում։ Այսօրվա դրությանը «Հայջրմուղկոյլուուն» չի կարեի համարել որպես շահագո

զի՞ն կողմ այդ նոյն պայմանագիրը ստորագրելու եւ կնքելու առևմով։ Որովհետեւ այսպէս թե այնպէս ներքին ցանցը իրենն է եւ անժամկետ։ Ո՞վ է ասում, որ մի որոշում էլ պիտի կայացվի եւ ներքին ցանցը տրվի «Հայոցնութեղուուն»։ Այն հա-

ମାୟବ୍ରଦ୍ଧେରୁ, ପ୍ରତିନି ମହିଞ୍ଚେତି ହିମା ସାହାମାନିଷାର୍ ଥାମକ୍ଷେତ୍ରିତିମ ହାନିଦାନେରୁ ଏହି ଦେଶରଫିରୁ ଦୁଅନ୍ଧରେ, ଫିରୁଦୂତିମ ଏହି କେତ୍ରାଳକର୍ତ୍ତରେ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଖିବାରେ ଉପରୁକ୍ତିରେ ଉପରୁକ୍ତିରେ ଉପରୁକ୍ତିରେ

Ներքին ցանցն անորոշ ժամկետով է տրված «Հայոց մուլտկուլուն», Վերջին շինու ինչու՞ անհանգստացած պիտի լիներ:

— Մի տեսական հարց ենք ուզում
տալ. եթե, այնուամենայնիվ, Ենթիվ
ցանցը պատկանի համայնքին, մնա-
ցալը՝ «Պաշտրուղիկուրուլուն», դրա
նից ջրամատակարարությունը կրաքե-
պավի՞ն. եթե՝ որոիկանարակու:

— Բարելավելու նասին չեմ կարող դրական բան ասել, մենք ու միայն չունենք համայնքի ջրահանձնության մատակարարման բարելավման միտուված ժողովեր. այս առահետ

ଯେ କପାଳପାତ୍ରରେ ଏହାମାନାଗାନ୍ଧିତା
ଥିଲା ତାପିକାରୀ ଅଜ୍ଞାନାମ୍ବାଦ
ଏହି ପାତ୍ରକାରୀ ଅଜ୍ଞାନାମ୍ବାଦ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

— Ավագանու որդիշումը չեղյա համարելու նպատակիվ ստորագրա հավաք կազմակերպողներն ինչ-որ հաշվարկ ներկայացնու՞ն են այն կա պակցությամբ, թե ինչ կտա, եթե ջրա մատակարարման ներքին ցանցը լի

Ծի համայնքային սեփականություն:
— Նրանց ներկայացրածը մաս
նագիտական հաշվարկ չէ, ընդու
մենք ջրատար խորրվակի թողու
չառավագություն՝ ու 6

Inirti

Հովհաննեսի 2-ի գիշերը Սիսիա-
նում տեղացած հորդառատ անձ-
րեկի հետևանքով վնաս են կրել հա-
մայնքի 254 մասնավոր բնակարան
(նկուղային հարկերը լցվել են ջրով,
տնամեջձեր՝ ավազով եւ հճով), 34
բազմաբնակարան շենք (ավելվել է
մոտ 3000 քառակուսի մետր տանիքը)
եւ ներհամայնքային ճանապարհնե-
րը:

Հովհաննես Արքայի 15-ին գումարած արտահերթ նիստում ՀՀ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն Ազգային ժողովի մեծամասնական ընտրակարգով լրացրցից ընտրությունները է նշանակել թիվ 38 ընտրատարածքում՝ հիմք ընդունելով ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահի՝ «Քայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավոր կահե Քակորյանի պատգամավորական լիազորությունները դադարած համարելու նախին» արձանագրությունը։ Լրացրցից ընտրությունների քվեարկության օր է սահմանվել 2013 թվականի սեպտեմբերի 29-ը եւ հաստատվել ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման հիմնական միջոցառումների ժամանակացույցը։

◀ Հայիձոր համայնքում ս.թ. օգոստոսի 25-ին տեղի կունենա զյուղապետի արտահերթ ընտրություն:

◀ Հովհանքի 20-ին Սյունիքի համայնքի տարածքում բացվեց մանր եղջերավոր անսալուների մորթման եւ վերամշակման գործարան: Նորարաց ծեռնարկությունն ապահովված է ժամանակակից սարքավորումներով: Ազգբնական փուլում այնուղի կաշխատի 35 մարդ: Ընկերության արտադրանքը կառարկի իրանի հւյլաճական Հանրապետություն: Բացման արարողության մասին տարածված տեղեկատվությունում, սակայն, բացակայում է գլխավոր հարցի պատասխանը՝ ՞ն՞մ սեփականությունն է այդ ծեռնարկությունը եւ ի՞նչ միջոցներով է կառուցվել:

Կապանցի Լեւոն Աղասյանը, ով այժմ տվյալում է Երևանի տնտեսագիտական հանալսություն, մեկ անգամ չէ, որ իր ճարզական նավածումներով ուրախացրել է իր հանաքաղաքացիներին: Լեւոնը հերթական հաջողությունը գրանցել է Խոպհայում անցկացված 18-19 տարեկանների Եվրոպայի արլետիկայի առաջնությունում: Որպես վարչական փուլում ցույց տված 15մ 44սմ արդյունքն ինքնին արդեն բարձր է, սակայն եզրափակչում նա զարմացրեց իրենց ուշադրությունը եռացատկի սեկտորին ուղղած մարզամեներին՝ ցույց տալով 16մ 01սմ արդյունք: Նա այդ ցուցանիշով դարձավ Եվրոպայի չեմբին իւ մեծ ուրախություն պատճեն ինչպես առաջին մարզի Արտեն Պետրոսյանին, այնպես էլ Երևանի օլիմպիական հերթափոխի մարզադպրոցի կողեւկության ուր շարունակում է իր մարզումները:

◀ Կապանի «Գանձասարը»
անհաջողության մատնվեց Եվրա-
լիգայի գավաթի խաղարկության
առաջին փուլում։ Դազախատանի
ֆուտբոլի առաջնության առաջա-
տար «Ալտորեթին» կապանան թիմն

«Գագագիւթեա» կազմայա բրձա
արտագնա խաղորմ զիցեց ի հաշ-
վով, ինչպես եւ առաջին խաղորմ, ու
դուրս մնաց հետագա պայքարից:
Թվում է, թե հայկական ֆուտրոլում
տեսական ընդհջում է, քայց ոչ. թի-
մերն անցել են նոր մրցաշրջանի
նախասարդարաւորթան փուլին:
Անդրանիկ տուրում «Գանձասար»
արտագնա համրիկում կամցկացնի
Քայատանի չենային Գյումրու «Ծի-
րում» են:

ՊԱՏԳԱՄՎՈՐԻ ԱՄԲԻՈՆ

Թիվ 37 ընդունակարածքի հարգարժան հայրենակիցներ

«Սյունայց երկիր» 2013թ. հունիսի 29-ի համարում հարց էր առաջադրվել՝ ինչպէս էին զբաղված մեր պատգամավորներն անցած մեկ տարում։ Դիմել էինք մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավոր դարձած եւ Սյունիքի մարզն Աժ-ում ներկայացնող Յայկ Գրիգորյանին ու Վահե Յակոբյանին հետեւյալ տեքստով՝ «Պարոնայք պատգամավորներ, իիմք ընդունելով «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքը, խնդրում ենք ներկայացնել հաշվետվություն պատգամավորական մեկամյա գործունեության, նախընտրական ժրագրի (խստումների) կատարման, այսնիքյան հիմնախնդիրների հանդեմ ձեր կողմից պահպանվող լրության պատճառների մասին ընթերցողին ներկայացնելու համար։» Ավելացրել էինք նաև՝ «Ձեր պատասխանն ակնկալում ենք ստանալ տասը օրվա ընթացքում։ Զպատասխանելն է՝ պատասխան է...»։

Վահե Յակոբյանը չի ներկայացրել հաշվետվություն (հակառակ «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի), ինչպես վարչել է պատգամավորական մանդատը կրելու անցած ինը տարում։ Դա ճշնակում է, որ պատգամավորն ասելիք չունի անցած մեկ տարվա գործունեության մասին։

Սեր հայրանուն ակնկալված ժամանակամիջոցում պատուիսանել է Աժ պատզանավոր Հայկ Գրիգորյանը, ում շնորհակալություն ենք հայտնում ընտրողների հանդեպ ունեցած հարգալից Վերաբերմունքի համար եւ հետագա համագործակցություն ակնկալում:

Ստորեւ Հայկ Գրիգորյանի հաշվետվությունը:

Երեւան-Գորիս-Մեղրի ավտոմայրուղու (Ա-2) 359+200կմ հավաքածի կամրջի՝ հուլիսի 15-ին մեկնարկած հիմնանորոգման պայմանառով ծանրաբաշ մեքենաները Մեղրի համեմու կամ Մեղրոց հանրապետության խորքեր մինելու համար նոր լիավիճակում են հայտնվել: Այդ մեքենաներն առաջմն պեսքը է երթեւեկեն Կապան-Մեղրի այլընտրանքային ճանապարհով իսկ թեթև, մարդաբար մեքենաները կշարունակեն երթեւեկել հիմնական՝ Քաջարան-Մեղրի մայրուղով, քանի որ վերանորոգվող կամրջի դրամբում պահպանվել է ժամանակավոր անցում:

«Սյունյաց երկրի» ստեղծագործական խումբը հուլիսի 17-ին Մեղրուց Կապան վերադարձավ Արո՞յ այլընտրանքային ճանապարհով։ Այդ ավտոճայրուղին, կարելի է ասել, շատ լավ Վիճակում է եւ ծանրաբաշ մեթենաները երթեւեկում են հաջորդութան։

Իլլուզյանը:
Իսկ ինչո՞ւ անհրաժեշտ եղավ իհմնական ավտոմայրուղու նշված հատվածի կամրջի հիմնանորոգումը: Դարցին այսպես պատասխանեց «Մեղրու ճշշք» ՍՊԸ տնօրիեն Ազգայի Գասպարյանը. «Կամրջի Մեղրու կողմից հենապատճ ամբողջովին քարքարաված վիճակում էր, որը կարող էր ծանրաբազ մերենաների երթեւեկության հետևանքով, քանդվելու-փուլզելու պատճառ դար-

Եմ որոշակի կոնկրետ աշխատանք:

«Հայաստանի Հանրապետության 2012թ. պետական բյուջեի կատարման մասին» տարեկան հաշվետվության քննարկումների ժամանակ Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովներում հարց բարձրացրի Սյունիքի մարզում եւս հակակարկուային կայանների տեղադրման մասին եւ հասա այն բանին, որ առաջիկա երեք տարվա ընթացքում Սյունիքում եւս կգործարկվեն այդպիսի կայաններ: Այս հարցն անվերապահորեն կպահեն ուշադրության կենտրոնում առաջիկա չորս տարվա գործունեության ընթացքում, քանի որ իմ ճախընտրական ծրագրում դա կարենորել էի:

Նախընտրական ծրագրում կարեւորել էին նաեւ հայ կնոջ ու հայ ընտանիքի մոր դերի բարձրացման հարցը եւ այս ուղղությամբ եւս հետեւղական գործունեություն են ծավալում: Ձեկուցում են ծեզ, իմ հարգարման ընտրողներ, որ ես հանդիսանում են օրենքի համահեղինակ, ըստ որի գործատություննեւս կարող է ֆիզարձակուրդում գտնվող կնոջն ազատել աշխատանքից միայն ընկերության լուժարման պարագայում: Դավելեմ, որ աշխատում են ուրիշ օրինագծերի վրա նույնպես, որոնց մասին առաջիկայում իրազեկ կողարձնեն ծեզ:

Այժմ աշխատում են մենք այլ կարեւորագույն օրինագի վրա, որն առնչվում է մինչեւ Երկու տարեկան Երեխաների խնամքի նպաստին, որից այժմ օգտվում են այն աշխատող մայրերը, ովքեր գտնվում են Երեխայի խնամքի համար նախատեսված արձակուրդում։ Ես ցանկանում եմ առաջարկել, որ Երեխայի խնամքի նպաստ տրվի բոլոր Երեխաների համար, անկախ նրանից՝ մայրն աշխատո՞ւմ է, թե՝ ոչ։ Այս

Խնդիրը շատ անգամ է բարձրացվել Եւ բյուջեի սղության պատճառով չի ընդունվում, բայց, կարծում եմ, որ ձեռքներս ծալած չպետք է նատենք: Վստահ եմ, որ շուտով կհասնենք արդյունքի:

Սեկամյա գործունեության ընթացքում հանդես եմ Եկեղ մի շարք հայտարարություններով, որոնցից առավել կարեւորում եմ Սիսիանի տարածաշրջանում գյուղտեխնիկայով հազեցած տեխնոպարկի ստեղծումը՝ հաշվի առնելով, որ Սիսիանի տարածաշրջանը մի ժամանակ համարվում էր «հաջի շտեմարան»:

Եթե դուք հետեւում եք ինստրումետային կայքերում Աժ նիստերի ուղիղ հեռարձակմանը, կտեսներ,

Հայկ Գրիգորյանը համար ուղարկել է աշխատավանյակուն յուրաքանչյուր անսպասվելի հայության վերջին շաբաթ օրը /անհրաժեշտության դեպքում ավելի հաճախակի/, լսել նրանց կողմից բարձրացված խնդիրները և փորձել օգտակար լինել դրանք լուծելու հարցում:

Ին էլեկտրոնային հասցեն է՝ hayk.grigoryan@parliament.am: Եթե ունեք հարցեր կամ դիմումներ, ուղարկեք. խոստանում են անձանբ զանգահարել եւ պատասխանել:

lurtr

Ղ Յուլիսի 11-ին Կապանի քաղաքապետ Աշոտ Յայրապետյանը շնորհավորեց թիվ բորսինգի կապանցի մարզիկներին՝ Գարդի Դավթյանին, Վիկտոր Խաչատրյանին՝ Վրաստանում տեղի ունեցած մրցույթում 3-րդ տեղեր գրավելու կապակցությամբ։ Քաղաքապետը իր եւ համաքաղաքացիների կողմից շնորհակալություն հայտնեց մարզիկներին եւ մարզի Արայիկ Սարգսյանին՝ բարձր ցուցանիշներ արձանագրելու համար, ցանկանալով հետագա հաջողություններ։

❖ Հուլիսի 10-ին Կապանի փոխ-քաղաքապետ Ռուբեն Մարգարյանը հյուրներին կալեց թերեւ արթևտիկա-յի մարզպարողի սամերին, ովքեր մասնակցելով Երեւանում տեղի ու-նեցած Դայաստանի պատահների առաջնությանը՝ գրավեցին 15 մորա-նակային տեղեր: Փոխքաղաքապե-տը շնորհավորեց մարզիկներին, գլխավոր մարզչին՝ Արևել Պետրո-սյանին, ցանկանալով պավելի մեծ նվաճումներ թե՛ հայստանյան, թե՛ միջազգային միջույթներում: Քայա-քապետարանի սպոռտի բաժնի պետ Դավիթ Դավթյանի խոսքով՝ հուլիսի 13-ից Նիդեղանդներում սկսվող Եվրոպայի արևելիկայի փառառո-ցին կապանց մարզիկներից պետք է մասնակցեն Իրինա Պողոսյանը եւ Վարդան Նիկոլայանը, իսկ Խովհիա-յում կյանանալիք Եվրոպայի ավագ տարիիք պատանիների առաջնու-թյանը՝ Լեւոն Աղասյանը: Արթևտները քաղաքապետարանի կողմից ստա-ցան նվերներ եւ խոստացան ավելի բարձր արդյունքներ ցուցաբերել:

Նույիսի 10-ին ստեղծվեց Կապան հանայնքի ղեկավարին կից երիտասարդական խորհուրդ, որի նպատակն է ընճարկել կապանցի երիտասարդներին հոգող հարցերը եւ, բաց քվեարկությամբ հավանության արժանանալու դեպքում, ներկայացնել պատկան մարդին՝ պահանջելով սահմանված ժամկետում խնդրի լուծում։ Խորհուրդը կազմված է տարբեր ոլորտի ներկայացուցիչներից՝ առողջապահության, կրթության, սոցիալական, տնտեսական, բնապահպանական, մշակույթի, սպորտի եւ այլն, դրանում ընդգրկված են նաև Կապանի յոր ուսումնական հաստատություններից մեկական ներկայացուցիչ, կուսակցական երիտրելոր ներկայացնող երիտասարդներ, ինչպես նաև հրավեր կուղարակիվ՝ «Դանիի փրիշ» մեթալս Կապան» ընկերության ու Քաջարանի աղյուսանիլիքնեանյին կոմիտենատին՝ մեկական ակտիվ երիտասարդ ներկայացնելու համար։ Խորհրդի անդամների թիվը դեռ հստակ որոշված չէ։ Անդամնիկ հիստի օրակարգում խորհրդի նախագահի ընտրվեց փոխքաջարապետ Ռուբեն Սարգսյանը, ով նախաձեռնել էր խորհրդի ստեղծումը։

◀ Հովհաննեսի 23-24-ին Սյունիքի
մարզում էր գտնվում Յայաստանի
Յանրապետության պաշտպանու-
թյան նախագործ Մելիքը Օհաննար:

» Հուլիսի 22-ին Կապանի քաղաքաբետարանում տեղի ունեցան հասարակական լուսներ եւ քննարկումներ՝ «Գեղանուշ» պղչատարի վրարային դատարկնան ավագանի եւ հոսքուղու աշխատանքային նախագծի» վերաբերյալ, որը պատվիրել է «Դանիի Փրիշս Մերալս Կապան» ՓԲ ընկերությունը: Նախագծի հիմնական նպատակն է պղչատարի հավանական վրարների ժամանակ արտահոսած պուլպան հավաքել, տեղափոխել եւ կուտակել նախատեսված համապատասխան ավագաներուն, շրջակա միջավարը աղտոտումից գերծ պահելու համար:

Կամրջի հիմնանորոգում Մեղրու ճանապարհին

նայ: Այնպէս որ կամրջի հիմնանորոգումն օրախնդրի էր: Մեր անելիքը է՝ ամրացնել կամրջի մեկ հեծապատր, մյուսն էլ ամբողջութամբ վերակառուցել: Կամրապնենք նաև զետի հունը՝ կամրջի թռիչքային մասի տակ: Աշխատանքների արժեքը 54 մլն դրամ է, ֆինանսավորումը՝ պետական բյուջեից: Աշխատանքները

Կիրականացնենք այնպէս, որ հիմնանորոգվող կամքջից թիշ ներեւի գտնվող միարոշիք, փոքրականար կամուղքը՝ կառուցված 18-րդ դարում, չտուժի: Մենք նախկինում եկ, երբ կառուցվում եր Կապան-Մեղրի այլընտրանքային ճանապարհը, որոց դեպքերում դիմեցինք նախագծանախահաշվային փաստաթ-

թերի փոփոխության, որպեսզի
չվճառվեն պատմանշակութային հոլ-
շարժանմները: Կամքջի հիմնանորդ-
ման աշխատաթերթը ավարտելու
վերջնաժամկենոր սեպտեմբերի 30-ը
է, բայց կծգտենք ավելի շուտ ավար-
տել»:

ՄԵԴԻԱ ՔԱՂԱՔԸ ՈՒ ՉԻՉԱՆՔ՝ ՆՈՐ ՍՊԱԾՆԱԼԻՔՆԵՐԻ ԴԵՄ ԽԱՆԴԻՄԱՆ

ՀԱՐՑԱԳՐՈՒՅՑՑ ՀԱՄԱՐԻՆ

Յուլիսի 17-ին «Սյունյաց երկրի» սպեղծագործական խումբն աշխատում էր Մեղրիում: Օրախոդի մի քանի հարցեր պարզաբանելու համար հանդիպեցինք Նաեւ Մեղրու համայնքապետ Արշավիր Յովիաննիսյանի հետ:

– Πιαρού Ν Τοπικών Δικαιοσυνών, ότις ανωρέ Σωατσούν δημιουργεί την πρώτη στάση στην επόμενη περιόδο της ιστορίας μας. Η πρώτη στάση στην επόμενη περιόδο της ιστορίας μας είναι να δημιουργήσουμε έναν κοινωνικό χώρο για την ανάπτυξη της Ελληνικής κοινωνίας, ο οποίος θα είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας των διαφορετικών στοιχείων της ελληνικής κοινωνίας. Η πρώτη στάση στην επόμενη περιόδο της ιστορίας μας είναι να δημιουργήσουμε έναν κοινωνικό χώρο για την ανάπτυξη της Ελληνικής κοινωνίας, ο οποίος θα είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας των διαφορετικών στοιχείων της ελληνικής κοινωνίας.

— Սույ 2400 մեղրեցի (համայնքի հասուն բնակչության գրեթե 90 տոկոսը) գրավոր փաստաթղթի տակ իր ստորագրությունն է դրել, որով պահանջել է կասեցնել այդ աշխատանքը: Իմ կարծիքը լիովին համահունչ է մեղրեցիների կարծիքին: Մեր դիրքորոշումը հասցել ենք մինչեւ ՀՀ

ବାଜୁବାଦାକାହି: ମ୍ୟାଜ, ତେବେ ଅର୍ଥାତିବାନ୍ଧ-
ବେଳେ ମିଳିବେ ହିନ୍ଦା ଶେବେ ଧାରାରେଖିବେ,
ଅପା ଉଚ୍ଚବାନାକ୍ଷରିତ କି, ଏହି ମେଲ୍ଲାରେଖିନ୍ଦେଖି
ଧର୍ମପରିପରାରୁଥିଲାମନ ଅନତବ୍ୟାପକ କି: ମନ୍ଦିର-
କାନ୍ଦିରାରାର, ମେନ୍ଦର କ୍ଷାରପିଣ୍ଡାକ୍ଷାନ୍ଦର
ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ହେତୁକାରଣ କ୍ଷାର ଲୋକେ, ବେଳେ
ଧା ନେଇ ମାରିଥାରାକ୍ଷେତ୍ର କି ମେଲ୍ଲାରେଖିବେ
ମେଲ୍ଲାରେଖିନ୍ଦେଖି: ମାରିକାନ୍ଦ କ୍ଷାରନ୍ଦ
ରହିବ କି ଆଗରୁଦ୍ଧିତରେଖାନ୍ଦ ଉପାଦାନାବ୍ୟାପକ
କିମ୍ବା ମାରିକାନ୍ଦ କ୍ଷାରନ୍ଦ କିମ୍ବା ମାରିକାନ୍ଦ

Խաճճ՝ հ՞նչ հանքավայրի մասին է
խոսքը, որտե՞ղ է կառուցվելու պո-
չային տնտեսությունը, ճառագյար-
յին ֆոն կա՝ այդ տարածքում, թե՞ ոչ,
ո՞վ է այնտեղ հսկում ճառագյար-
յին ֆոնը...

— Մեղրի գետի հունին միջամտելու հարցն է, կարծեք, լուծվում է հակառակ մեղրիցիների կամքի, եւ առաջիկայում հանրային լուսններ կվազմակերպեն տարածի մի քանի հանայնքում, բայց ոչ Մեղրի քաղաքում, թեև այդ միջոցառումը

գլխավորապես շոշափում է Մեղրի
համայնքի բնակիչների շահերը:

— Դա ոչ թե զարմանալի կամ ծիծաղելի է, այլ՝ մեծագույն անբարոյականություն: Պատվերացնո՞ւմ եք՝ Սեղողի քաղաքով հոսող գետի ջուրը Վերցնում են, եւ դրա համար խորհրդակցում են ոչ թե մեզ հետ՝ ումից ջուր են Վերցնում, այլ նրանց հետ, ում ջուր պիտի տան: ՀՀ քննապահանգործյան նախարարը մեծագույն սխալ է թույլ տալիս՝ հանրային լուսները մեզ մոտ չկազմակերպելով: Ես կփորձեմ հեռախոսային խոսակցությամբ այդ հարցը քննարկել, և ծերոնակներո նաեւ առ օքանե:

մարմնից զրկեր կոպիտ սխալ է: Ես չեմ հավատում, որ դա կատարվում է իր ռեսուրսների խնայողության, կենտրոնացման նպատակով: Պայմանագրային մեկ զինծառայողին ավելի շատ գումար է հատկացվում, քան մեր գյուղերից որեւէ մեկին: Եվ դա այն դեպքում, որ գյուղն ինքն է առաջին հերթին սահմանապահ: Մի խոսքով՝ յա Սեղողը գյուղերը բուլացնելու եւ աստիճանաբար վերացնելու, Սեղողին բացառապես հանքահումքային բազա դարձնելու ծրագիր է: Այսին աետոք որինական ոչ միայն

զանումը պատճեն է այլ աշխարհ։
— Վերջին օրերին ակտիվացել է նաև խոսակցությունը համայնքների խոշորացման վերաբերյալ կառավարության հայտնի կրնցեացիան կյանքի կոչելու առունելով։ Ունե՞՞ նոր տեղեկատվություն այդ հարցի առնչությամբ։

— Տեսական ժամանակակից մարտեր մեջ ամեն մի համար, ով հասկանում է, թե ինչ ասել է Մեղրի մեր պետության եւ պետականության համար։

— Մեզ հայտնի է, որ կառավարությունն արդեն ունի համայնքների խոշորացման պուլիտչյան մողելը, ինչը սակայն, մինչեւ հիմա չի հրապարակվել ու մեզ չի ներկայացվել: Վերջերս ոչ պաշտոնական խորհվածկով մեզ տեղեկություններ են հասնում խոշորացման ծրագրի մանրամասների վերաբերյալ: Իրք ամբողջ Մելորու շրջանը կիառնա մեկ հանայն՝ տեղական ինքնակառավարման մեկ մարմնի ղեկավարությամբ: Եթե իսկապես այդ ասեկուսեն ճշմարտության տարրերը

պղնձամոլիբդենային կոմքինատը
եւ «GeoProMining» ընկերության նի
քանի պուազարներ:

«Այստեղ, որտեղ թափվում են Ազգարկի կոնքինասիթ լցակույտերը, Կարծևան-Ազգարակ 12 հեկտար հատվածի վրա, առաջ Ժիրանի այգիներ էին: Նրանք սկսեցին չորանալ այն բանից հետո, երբ կոնքինասը սկսեց աշխատել: Եթող ծառերը կտրեցին, որովհետև նրանցից բան չէր մնացել: Քիմա մենք տեսնում ենք, որ միենալուն բանը կատարվում է նաև Մեղրիում և հարեւան գյուղերում: Նայեք այս ծառերին, ընկուզենիներն արդեն չորացել են», - ասում է 80-ական թվականներին Մեղրու տարածաշրջանի նախկին գյուղատնտեսության վարչության պետ Լյովա Դամբարձումյանը: Իսկապես, միայն մեկ հասվածում մենք հաշվեցինք 32 մետր ընկուզենի: Լյովա Դամբարձումյանն ասում է, որ ավելի քան 100 ծառ է չորացել: Բնակչությունը վստահ են, որ դա ջրից է: Ազգարակի կոնքինաստը թափնուները լցունում է հենց Արաք գետը: Նման բան մենք ունեն չիմք տեսնել: Հոսքը նման էր նրան, կարծես պղչատարը վթարված լիներ: Եթե վթար լիներ, ապա այդ պղչերի համար մեծ տուգանքներ ևսահմանվեն:

Զուրը բոլորին է պետք՝ կոմբինատուրին եւ ապագան ֆարմիկաներին, «Արեւիկ» ազգային պարկին եւ բնակչության համար:

Կիշներին: Իսկ Լիճը գյուղում խողովակների մեջ է առնվազն Սեղորու վտակը՝ մաքուր գետ Զվարը, որը տարբերվում է ցոյի իր բարձր որակով: Ընդհանուր առնամբ Սեղորի գետի վրա պետք է կառուցվի 9 փոքր հեկ: Միենայն ժամանակ, Սեղորու տարածաշոշանի համար ջուրն աղետալի կերպով չի հերթում: Եվ մարդկանց տալիս են այն ջուրը, որը պանակով քաշում են Արաքս գետից, ընդ որում՝ այն հատվածից, որտեղ թափվում են Ազարակի կոմքինատի հոսքերը:

ԵԿՈԼՈԳ
28 հունիսի

Քանի՞ դարի անց Մեղրիում էկոլոգիական արդագաղթ կսկսի

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄ

Հայաստանի հարավային դպրապահ Սեղրի քաղաքին սպառնում է կեղոփական արտազադր: Խնդիրն այն է, որ Սեղրու տարածաշրջանում ընդայնվում է հանքարդյունաբերությունն իրեն բնորոշ բոլոր խնդիրներով եւ ռիսկերով: Սեղրու համար տրված հզոր տեխնաց անտեսում է այն փաստը, որ Սեղրին գտնվում է ավելի ցածրում, քան կառուցված, կառուցվող եւ ապագա հանքարդյունաբերական օբյեկտները: Հանքարդյունաբերական թափոններից եւ պոչերից ամբողջ ծանրաբեռնվածությունն ընկնում է հենց Սեղրու վրա: Դա առողջության, շրջակա միջավայրի և տեղաշիների հիմնական գրանդուրքի՝ գյուղատնտեսության համար իրական վտանգ է: Ամբողջ Սեղրու տարածաշրջանի ջրանատակարարումն ապահովում է Սեղրի գետը: Այս հոսում է լեռներից՝ Սեղրու կիրճով, որն այժմ լցվում է նոր հանքարդյունաբերական օբյեկտներով: Մեղրուու ուղիղ գծով 16 կմ հեռավորության վրա՝ Լիճը գյուղի մոտ, շուտով կրացվի «Թաքստ» ընկերության վերամշակման ֆարմիկան, որը մտադիր է շահագրծել երկու հանքավայր՝ Լիճի պղնձի եւ Այգեծորի պղնձամնութենային հանքավայրերը: Շինարարական աշխատանքներն ընթանում են ողջ թափով: Եւ հողը, որը նախագծի համաձայն պետք է հետո օգտագործվի տարածքի վեռականցնման համար,

Սեղորոյ դեպի հյուսիս-արեւ-
մուտը՝ 16 կմ հեռավորության վրա,
հենց Սեղրի գետի ափին, գտնվում
են «Սագամար» ընկերության
օյլետները։ Ընկերությունը պետք է
ուսի արդյունահանի Լիճքվազ-Թեյի
ուսկու սուլֆիդային հանքավայրից,
բայց արդեն որերորդ տարին է չի

մտնում իր օրյեկտներ: Բացի այն, որ ընկերությունը չի գրադպում իր հիմնական գործունեությամբ, նաև չի հետեւում փակված օրյեկտների անվտանգությամբ: Արդյունքում թու- նավոր նշանությունները պահպանվում են լցակույտերից ներքափականցում են Մերիդի գետ և գնում ներքեւ: Սեղրի քաղաք:

Սեղոր տարածաշրջանի մեջ է
մտնում հանքավայրերի մի ամբողջ
խոնճ, որտեղ եկարաբանական
ուսումնասիրություններ են կա-
տարվում. Խաչքար-Փարավանի-
քազմանետաղային, Քերպարարի
պղինձ-մոլիհրենի, Վերին-Կարդա-
նիձորի սուկու, Գյող-Գյողի սուկու,
Կանք եւ Կայեր գյուղերի շրջակա
տարածքի բազմանետաղային,

Թուղթի գետի ազնիվ մետաղների, Ծվանիձորի Առֆելինային սիենիտների, Սյուպահի պղնձի և Նընածողի պղնձ-ուսկու հանքաերեւակումներում։ Նրանցից որոշները հասուկ ուշադրության են արժանի, օրինակ, Տաշտունի հանքավայրը, որը հետագույքել է նաև խորհրդային ժամանակաշրջանում եւ որտեղ աշխատել են տեղի բնակչները։ Երկրաբանական արշավախմբի նախկին աշխատակիցներն են հենց, որ պահում են, որ Տաշտունում ուրան են հետախու-

զԵՒ:
Նեֆիլին սիենիտների մշակու-
մը նույնակա առանձնանում է բարձր
ռիսկերով: Եւ այնքանի պահպանումը
հատուկ տեխնոլոգիաներ է պահան-
ջում, որոնք միշտնավոր դոլարներ

windtū:

Եւ Վերջապես, Մեղրոց ուղիղ
գծով 5 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք
գտնվում է Ազարակի պղնձամոլիք-
դենային հանքավայրը, Ազարակի

Բնապահպանության նախարարությունը, այնուամենայնիվ, ուշաթափած վիճակում է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԴԱՏՐԱՆՔ

Տեսք՝ ինչ է կատարվում. Մեղմ քաղաքացիները հուսող Մեղմոց գետի հոլոն համարյա թե փոխում են (գետում բողնելով ընդամենը 0.16 խմ/վայրկան ծավալով) բնապահպանական ելք), բայց բնապահպանության նախարարությունը խնդրու առարկայի վերաբերյա հասարակական լուսններ է անում ոչ թե Մեղմի քաղաքում, այլ Ծվանիձնորում ու Ազգայի քաղաքում:

Ընթերցողին իշեցնենք, որ այդ ծրագիրը, իբր, նպատակ ունի կառուցել Մեղմոց ինքնահու ողոգման համակարգ: Ծրագիրը մշակվել է «Դաշտուղիշինախագիծ» ՍՊԸ-ի կողմից: Իշեցնենք նաև, որ Մեղմի քաղաքի բնակչությունը (մոտ 1000 ստորագրությանը) դիմում է հղել

ՀՀ նախագահին՝ կասեցնելու այդ ծրագրի իրագործումը: Ծրագրի վերաբերյալ բացասական կարծիք է արտահայտել նաև համայնքի պահանջման մասին: Մեղմոց հավաքական ծանր, այդուհետեւ անհանդեպ է ոչ չի լսել, և հետևողականորեն կյանքի է կոչվում Մեղմի գետի ջրի հիմնական մասն այլ ուղղությամբ տանելու ժրագիրը:

Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում Մեղմոց ինքնահու ողոգման համակարգի: Ծրագիրը մշակվել է ներկայացնում Մեղմոց կառուցելու մարզոցի Մեղմոցի տարածաշրջանի Մեղմոց, Ազգարակ, Ծանհիձոր, Ավանք, Կարճեւան, Խօնածոր համայնքների ընդհանուր 686 հա տարածք գրանցումով հողերը՝ վերացնելով ներկայում ազդակիր:

Տարածքը սպասարկող 8 ջրիան կայանները եւ խնայելով տարեկան 3.89 մլն կվտ/ժ էլեկտրաէներգիա: Դամակարգի շահագործման համար անհրաժեշտ ջրաբանակը ողոգվող հողատարածքների համար կազմում է 650/վ: Զուրը վերցվելու է Մեղմի գետի ջրի հիմնական մասն այլ ուղղությամբ տանելու ժրագիրը:

Ըստ նախագծի՝ նախատեսվում է ինքնահու եղանակով ողոգել Սյունիքի մարզոցի Մեղմոցի տարածաշրջանի Մեղմոց, Ազգարակ, Ծանհիձոր, Ավանք, Կարճեւան, Խօնածոր համայնքների ընդհանուր 686 հա տարածք գրանցումով հողերը՝ վերացնելով ներկայում ազդակիր:

Ծինարարության ժամկետը կազմված է 15 ամիս: Ծինարարական աշխատանքների ընթացքում մինուրուս կարտանետվեն փոշի, ածխացրածինները, բենզինի գոլոր-

շի, եռակցման աերոզոլ, մանգանի օքսիդները, ցեմենտի փոշի: Նշվում է, որ շինարարության փուլում օդի աղտոտումը կլիմի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների շրջանակներում:

Ըստ նախագծի՝ նախատեսվում են ծառահատումներ, բայց թե որքան ծառ կիատվի, նշված չէ: Նատկով ծառերի դիմաց սահմանվելու է նոր ծառերի տնկում՝ 1:3 հարաբերակցությամբ:

Տարածքը մարզություն են օրգանական աղտոտիչներով եւ չեն կարող բացասաբար անդրադարձ ողոգվող տարածքների 38.69 հա հողերի փիճակի վրա:

Ծինարարության ժամկետը կազմված է 15 ամիս: Ծինարարական աշխատանքների ընթացքում մինուրուս կարտանետվեն փոշի, ածխացրածինները, բենզինի գոլոր-

շի, եռակցման աերոզոլ, մանգանի օքսիդները, ցեմենտի փոշի: Նշվում է, որ շինարարության փուլում օդի աղտոտումը կլիմի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների շրջանակներում:

Ըստ նախագծի՝ նախատեսվում են ծառահատումներ, բայց թե որքան ծառ կիատվի, նշված չէ: Նատկով ծառերի դիմաց սահմանվելու է նոր ծառերի տնկում՝ 1:3 հարաբերակցությամբ:

Տարածքը մարզություն են օրգանական աղտոտիչներով եւ չեն կարող բացասաբար անդրադարձ ողոգվող տարածքների 38.69 հա հողերի փիճակի վրա, վտանգել կենդանիների, այդ բվում՝ թոշունների բնադրման եւ ծվադրման վայրերը, միգրացիոն եւ ջրարի ուղիները:

ՍԱՄՎԵԼ ԱԼԵԽԱՆԴՐԱ

շահագործման պատրաստվող հանքավայրը Մեղմոց ողոգելի ջրի ջրահավաքանում է գտնվում:

Կա՞ երաշխիք, որ Տաշտունում ու գյուղի մերձակայքում նորից ճառագագաթային ֆին սահմանվածից չի բարձրանա, ինչպես 1962-63թ. ու մարդկանց կյանքի եւ առողջության համար վստանգ չի հանդիպում:

Եվ, ի վերջո, ինչո՞ւ գյուղապետը, «ԱՄ-Մետալս» ընկերության պատասխանատունները բացատրություն չեն տալիս հանրությանը, թե ինչ է կատարվում այդ տարածքում, ինչո՞ւ հանրային լուսներ չեն կազմակերպվում Մեղմոց քաղաքում, չե՞ն որ Մեղմոց բնակչությունը տարածածի վրա, վտանգել կենդանիների, այդ բվում՝ թոշունների բնադրման եւ ծվադրման վայրերը, միգրացիոն եւ ջրարի ուղիները:

ՍԱՄՎԵԼ ԱԼԵԽԱՆԴՐԱ

3.9. Հունիսի 18-ին «Էկոլոգ» տարածքը մի տեղեկատվություն, որի մեջ մասնակուրած նշված է՝ «Իշեցներ», որ «ԱՄ-Մետալս» ՄՊԸ-ն պատրաստվում է շահագործել Այսմիքի մարզի Մեղմոց հանքավայրը, որի հանքարարությունը ուղղվել է կողմանը Նորայր Հակոբյանին՝ խնդրուվում միջամտություն՝ դադարեցնելու Տաշտունում կատարվող աշխատանքներն ունենալու են (Տաշտունից հետո) Մեղմոց քաղաքի վրա:

...Մեղմոց վերադարձական տեկնություն ստացանք, որ Մեղմոց հանքային բնապահպանության հանձնաժողովի անդամները (հունիսի 16-ի թվագրությամբ) դիմում են հղել նարգի դասախազ Նորայր Հակոբյանին՝ խնդրուվում միջամտություն՝ դադարեցնելու Տաշտունում կատարվող աշխատանքները, քանի որ այդ աշխատանքների օրինականությունը կատարվում է հերկայացվել Մեղմոց հանրությանը:

ՍԱՄՎԵԼ ԱԼԵԽԱՆԴՐԱ

(աշխատակազմի ղեկավարին): Հրաշքը անհատականություն էր Արքունիքություն կամքայի կամքի տարածքում (աշխատանքություն կամքայի կամքի տարածքում), իսկ Տաշտուն գետու մասին կամքայի գաղտնականությունը պահպանական մասին կամքայի կամքի տարածքում է Մեղմոց հանքային հողերի հողագործությունը գործու մեջ մեջ հետև:

Պարզաբանյա այս հարցերի պատասխանությունը գտնելու մեջ համար «Այունյաց երկիր» ստեղծագործական խմբին հողի 17-ին չհաջող վեցուն մասնականությունը գտնելու մեջ համար անհաջող առաջացած հողային շերտն ու դատարկ ապարները թափվում են հարցերի գաղտնականությունը պահպանական մասին կամքայի կամքի տարածքում:

Այդ ամենով հանդերձ մի քանի հարց ունենք եւ գյուղապետին, եւ «ԱՄ-Մետալս» ընկերության պատասխանատուններին: Գյուղացիները մեզ խորհուրդ տվեցին ավելորդ չփնտրել ոչ գյուղապետին, ոչ էլ «ԱՄ-Մետալս» ընկերության ներկայացրություններին, նրանք գյուղուն են, բայց թաքնվուն են, երդ շահագործման պատրաստվող հանքավայրի հանդեն հետարքությունը ունեցող մարդիկ են գյուղ ժամանում:

Այդ ամենով հանդերձ մի քանի հարց ունենք եւ գյուղապետին, եւ «ԱՄ-Մետալս» ընկերության պատասխանատուններին: Նախ աշխատական մասին կամքայի կամքի տարածքում:

Արդյո՞ք գյուղապետը Տաշտունի տարածքը չի շփրում իր հայրական կամքայի կամքի տարածքում:

Նախ՝ ի՞նչ է կատարվում Տաշտունի մերձակայքում՝ սուկո՞ւ, թե՝ ուրամի արդյունահություն է նախա-

Յարցագրույց Կապանի քաղաքապետ Աշոտ Յայրապետյանի հետ

ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Ակիզբը՝ էջ 2

Նակությունը ժամանակի միավորով բազմապատկել են եւ ներկայացրել դրվես տնտեսագիտական «ուրջ» վելուծություն։ Նրանց պիհմտիվ հաշվարկով խնելու ջրի մեկ խորանարդ մետրի հնճնարժեք կազմում է 5,2 դրամ։ Տվյալ դեպքում հաշվի չեն առնում ներքին ցանցի վիճակը, ջակուրուսները։ Բայց չէ՝ որ ինքնարժեքը շատ ավելի քաղաքիշներ է բովանդակում։ Մինչդեռ իրենց վերցրել են ջրի քանակ նիստակոր ժամանակի կտրվածքով եւ վերջ։ Դա հնճնարժեք չի կարող դիտվել։ Եթե չեն սխալ կուտա, պաշտոնական տվյալներով խնելու ջրի հնճնարժեքի մեջ միայն աշխատավարձ կազմում է 54 դրամ։ Եթե ինչ-ինչ երաշշիքներ ունենալով ներքին ցանցը չտանը «Դաշտանուլույուն», մենք ստիպված կլինենք նրանցից գնեն բնակչությանը (եւ ոչ միայն) տրվող նիստու ջուրով, որի գինը ոչ թե «Դաշտանուլույունին» է սահմանում, այլ հանրային ծառայություններով կարգավորու հանճնատորով։ Ստորագրահավաքը կազմակերպողները մեզնից ժամանակ էին խնդրել հիմնավորելու իրենց դիրքորոշումը, բայց մեզ որեւէ մնելու չի ներկայացրել որեւէ հաշվարկ, ինչնավորում եւ այլն։ Ընդամենը ստացել ենք հայցադիմումի պատճենը, ըստ որի օրեր առաջ դիմել են վարչական դատարան՝ պահանջելով առ ոչինչ ճանաչել ավագանու որոշումը, քանի որ այնտեղ նշանակած դատավորական եւ քաղաքացիական համակառ

Եթի սեփականության իրավունքը գրանցված է կադաստրում: Կապան քաղաքային համայնքի անվամբ գրանցված են ջրանատակարարնան ներքին ցանցը՝ օրվա կարգավորիչ ջրամբարներով եւ ջրահեռացման ցանցով:

— Այնումենայմիվ, Կապանում 11 հազար մարդ ստորագրել է ներքին ցանցը՝ «Պայջմոնտկոյուրուն» 25 տարով չխանձնելու րորդ տակ, ինչի հետ չի կարելի հաշվի չնատել:

— Խնդիրը շատ պարզ էր, մենք երկրնտրանքի առջև չէինք՝ տա՞լ, թե չտալ: Չէ՞ որ 14 տարի առաջ ջրամատակարարնան ներքին ցանցը «Պայջմոնտկոյուրուն» արդեն տրված էր անժմակետ եւ առանց պայմանների: Քիմա ուզում ենք խնդիրը հստակեցնել, եւ որոշակի պայմաններ առաջարիել: Խնդիրն այն է, որ մեզ մեղադրում են համրային լուսներ չկազմակերպելու մեջ: Մինչդեռ դրա անհրաժեշտությունը չկար: Ի՞նչ լսել տայինք, նարդկանց ասեհնը՝ եկեք մեզ շնորհակալություն հայտնեք, որ մտահոգ է ենք մեր խնդիրներով: Ասեմ, որ բնակչության մեծ մասն այդպես էլ չհասկացավ, թե ինչու էր կազմակերպավան այս ստորագրահամապարք եւ ում մեղադրեն այդ ամենում: Տախ փորձեցին մեղադրել համայնքի ղեկավարին, հետո գփառակցեցին, որ հանանքի ղեկավարն ավագանու հետ կայացարել է մի որոշում, որ պիտի բարեւավի հրավիճակը: Կարծում եմ, որ ի վերջո համգված կլինեմ, որ «Պայջմոնտկոյուրին» էլ որեւէ կապ չունի իրենց իսկ բարձագրած աղնուկի հետ:

– Պարոն Հայրապետյան, Ձեր ընդդիմախոսները նաեւ մի փաստ են վկայակրոչում, թե իրը Կապանում խմելու ջրի վարձավճարներից ամսական հավաքվում է մի գումար (թերում են ստույգ թիվ՝ 25 միլիոն դրամ), որից 6 միլիոն է մնում համայնքում: Ի՞նչ կասեիր այդպիսի փաստ վեստուներին:

– Սենք ուսումնասիրություն կատարել ենք, եւ խմելու ջրի վարձավճարի լավագույն ցուցանիշը կազմել է 24 միլիոն դրամ: Բայց դա ոչ թե հավաքված, այլ գանձելիք գումարն է: Իսկ ամսվա կորպածքով հավաքված գումարը կարող է կազմել զանձելիք 50-80 տոկոսը եւ այլն: Եթե մի պահ պատկերացնենք, որ յուրաքանչյուր ամիս հավաքվում է 24 միլիոն դրամ, եւ դա համեմատենք «Հայքրնուղկոյուղու» 6 միլիոն դրամ (խոստացած) ներդրման հետ, ապա կստացվի, որ տասը տարվա հավաքված գումարը միայն ներդրման վրա պիտի ծախսվի, իսկ աշխատավայրը, որ ամսական միայն 7-8 միլիոն է կազմում, մյուս ծախսերը: Ավելին ասենք, եթե մենք ներքին ցանցը վերցնենք 24 միլիոն դրամ ամսական վարձավճար գանձելով, ապա ամսական 60 միլիոն դրամ պիտի վճարենք «Հայքրնուղկոյուղուն» նրա կողմից մատակարարված ջրի դիմաց: Իսկ թե մյուս ծախսերն ու աշխատանքներն ինչի հաշվին պիտի փակվեն, Աստված գիտի: «Հայքրնուղկոյուղին» անցած երեք տարում իրականացրել է 500 միլիոն դրամից ավելի ներդրում: Մեր նպատակը հետաքայլ անելիք ներդրումները հանակարգելն է, ջրամատակարարման ոլորտում մեզ հետաքրքրող հարցերին լուծում տալը, այն է՝ ջրի որակի բարեկապում, ջրամատակարարման ժամանակագույքի հստակեցում,

բաղաքում ջրատարի բարձր ճնշումային հասվածների վերացում, սակայ ապահովված թաղանաւերի ջրամատակարարման բարեխավում եւ այլն: «Հայջրմուղկոյուղուն» մենք ներկայացրել ենք 15 կետից թաղանացած պայմաններ, որոնք ընդունվել են «Հայջրմուղկոյուղուն» կողմից, և դրանցով պայմանագրի գործողությունները չեն սահմանափակվում:

— Օրիս Կապանի ջրամատակարարման համակարգի նախկին պատասխանատուներից մեկն այսպես է ասաց. «Գնացեք, օրվա կարգավորից ջրամբարների վիճակը տեսեք» Իրո՞ք վիճակն այդքան անխիթքարկան է:

— Օրվա կարգավորից ջրամբարների վիճակը, եթե ասենք մտահոգության տեղիք է տալիս, նշանակում է բան չատել: Այս պահին դրանցից չորսն է գործում: Շատ են եղել, մի մասը հանվել է շահագործումից, այդ չորսի նորոգումը շատ լուրջ ներդրումներ է պահանջում, շատ վատթար վիճակում են, նոյնիսկ անձնեւածրեղ թափանցում են ներս Սրանով, կարծում են, ամեն ինչ ասված է:

— Մեր գորույցի ընթացքում մի քանի անգամ խոսվեց «Հայջրմուղկոյուղուն» ներդրումների մասին: Մի թիվ ավելի մարդանաման:

— «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲ ընկերությունը պատրաստ է շարունակել ներդրումները Կապան քաղաքում Երկու նախագծով, որոնք ֆինանսավորվում են Երկու տարբեր հիմնադրամներից: Այդ նախագծերից մեկով նախատեսվում է քաղաքը խմելու ջողով սննուցող ջրատարի ճնշումային գոտիներն աստիճանաբար վերացնել, որ բացավեն խոշոր վարուները: Բացի այդ «Հայջրմուղկոյուղին» մի քանի ոռ առաջ քաղաքա-

պետարանին ճարտարապետահա-
տակագծյան հայտ է ներկայացրել
Կապան քաղաքի ջրամատակարար-
ման ներքին ցանցի բարելավման
նպատակով: Նախատեսվում է ԳԵ-
ՇԻ ջրի մաքրման կայանի վերանո-
րոգում, Շինարարների թաղանասի
չորս հատ 500 խորանարդ մետր եւ
մեկ հատ հազար խորանարդ մետր
տարրողությամբ օրվա կարգավո-
րիչ ջրամբարների հիմնանորոգում:
Բաղադրերդ թաղանասում կկառուց-
վի պոմապակյան, ինչպես նաև կի-
րականացվի Կապանի թշշկական
կենտրոնի Կոյուղաձի վերակառու-
ցում՝ պոլիէթիլեն 400 մետր երկա-
րությամբ խողովակներով: Երկրորդ
նախագծով կկիրարինվի Կապան
քաղաքի, Սյունիքի գյուղի ջրամատա-
կարարման ներքին ցանցը:

– Եթե թերթին («Սյունյաց երկիր», 15-ը հիկումբերի 2012թ.) անցած աշխանձ տված հարազարույցի ժամանակ՝ «Հայքոնութեղուուի» ՓԲ ընկերության գլխավոր նմօրեն Պատրիկ Լոռենը հայտնեց, որ Սյունիքիք մարզում կոյուղու համակարգի համար առաջմն գումար նախատեսված է:

– Այդպես է, բայց «Հայոցմուռ-կոյուղու» հետ պայմանավորվածություն կա ջրահեռացման ցանցի բարելավմանն ուղղված որոշակի աշխատանքներ կատարելու վերաբերյալ: Բանն այն է, որ կոյուղագրեթու քաղաքի տարածքում հինգ տեղում ուղղակի թափվում են գետի մեջ: Կրթեն աշխատանքներ են տարվել, և Հունան Ավետիսյան թաղամասում կոյուղագիծը՝ 270-280մ երկարությամբ, մարդու է տարիներ

ի վեր կուտակված աղդից ու ծառնի արմատներից: Խնդիրն այս է, որ քաղաքի տարածքում բացառվեն կոյուղաջրերի բափելը գետի մեջ, ինչն ամօնան սակավաջրության ժամանակ հակասանիտարական վիճակ է ստեղծում: Ի դեպ, վերջերս «Հայցրմոնիկոյութի» ՓԲԸ ընկերության գլխավոր տնօրեն Պատրիկ Լորենը խոստացավ, որ ընկերության հարավային մասնաճյուղի Կապանի տեղամասին կհատկացվի կոյուղագետի խցանումները վերացնող չհնական արտադրության մերենա:

Զրույցը՝ ՎԱՅՐԱՍ ԻՇԽԱՆՅԱՆԻ
նույնիսկ այն ընտանիքները, որոնք զոհ են դարձել այս իրողությանը, հստակ պատկերացում չունեն, իսկ այն ընտանիքներում, որտեղ քաղաքական բռնություններից տուժածներ չկան, ուղղակի շատ շատ աղոտ, թուցիկ պատկերացումներ ունեն: Ո՞վ է տարել, ինչպիսի մարդկանց են տարել, ինչո՞ւ են տարել կամ ի՞նչ խնդիր են փորձել դրանով լուծել, գործնականում հաճարյա այս ընկալումը, նույնիսկ հարցադրումը չկա: Սա մոռացված անցյալ է, որին հաճախ պետք է ուշադրություն դարձնել, «իին դարմանը քանուն չտալով» մենք մեր պաշտոնական պատմագրության մեջ, կարծեք թէ, բացքողում եմք անում», - մասնավորապես նշեց Հրանուշ Խառասյանը: Ենիշտ է՝ Հայաստանի Հանրապետությունում բռնադատվածների մասին օրինագիծ է ընդունվել ՀՀ Գերագույն խորհրդի կողմից (25 մայիսի 1994թ., Ն.1-1062-Լ), բայց այն նույնապես Վերանայման կարիք ունի, մասնավորապես պետք է հստակեցումներ արքեն քաղաքական բռնության ձեւակերպման, դատապարտման,

Երեւույթը կրկնվելու դեպքուն պատճի միջոցների հարցում։
Ծիրակի մարզում կատարված քաղաքական բռնաճշումները ներկայացնելիս նաև ակտուագիտական առանձնացքեց այն կարեւոր հանգամանքը, որ այստեղ քաղաքական բռնության ենթարկվողները կրկնակի գոհեր էին։ Մի կողմից՝ իշխող դասակարգը նրանց դատապարտում էր Արեւմտյան Հայաստանից ներզադարձ լինելու

Բացահայտել,թե չբացահայտել

Խորհրդային իրականությունը, որ շատ հաճախ երանելի ժամանակներ է որակվում հանրության կողմից, լի էր բազմաթիվ խոչընդուներով, որոնք այսօր, փարիների հեռավորությունից, կարելի է որակել որպես քաղաքական բռնություններ կամ ռեպ-րեսիաներ: ԽՍՀՄ՝ որպես պետական մեկ ամբողջություն, իր գոյության ընթացքում ունեցավ բավականին չքացահայտված հարցեր, որոնցից մենք ել վերաբերում է քաղաքական բռնություններին: Նստակ մեկնարկային ժամանակահարված չկա դրանց ծավալման հարցում, բայց մի բան ակնհայր է՝ խորհրդային դարաշշանի առաջին հավածածում հասարակությունն ապրում էր վախի ու թերարժեքության մթնոլորտում:

A black and white photograph showing three individuals seated around a long table in what appears to be a library or a study room. On the left, a man with dark hair and a light-colored shirt looks towards the center. In the middle, another man with a full white beard and a striped shirt is looking slightly to his right. On the right, an older woman with short, light-colored hair, wearing a white blouse with a dark collar, is looking towards the camera. The table is covered with several open books, papers, and two white styrofoam cups. In the background, there's a large wooden bookshelf filled with books and framed photographs.

**6 հուլիսի 2013թ., Կապանի
երկրագիտական թանգարանի փոխօրեն
Գրիշա Սմբադյանը, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից
անդամ Լեռու Արքահամայնք, ազգագ-
րագետներ Յանոնիշ Խաչատրյանը**

դրանց հետեւանքները» թեմայով սեմինարը կամ, ինչպես կազմակերպիչները որակեցին, կլոր սեղանը: Այն կազմակերպվել էր «Հազարաշեն» ազգաբանական հետազոտությունների հայկական Կենտրոն ԶԿ-ի նախաձեռնությամբ (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագործության ինստիտուտ) «Դի-Վի-Վի ինքերնեշչնլ» կազմակերպության հայաստանակ

Իշխանությունները պետք է գնան իրադարձությունների առջեւից եւ ոչ թե...

համար, մյուս կողմից մեծ լար-
վածություն էր առաջանում
տեղացիների եւ հազարավոր
թշվառականների միջև, որոնց այն-
քան էլ մեծ հնարավորություն չէր
տրվում Վերագտնելու իրենց տեղն
արդեն նոր հայրենիքում: Սյունիքի
եւ Շիրակի մարզերում կատարված
բռնաճնշումների մասին էր պատ-
մում նաև «Անհարազատները»
փաստավակերագրական ֆիլմը,
որտեղ ականատեսների հիշողու-
թյուններով նարամասն ներկայաց-
վում էին 20-րդ դարի հաստկապես
30-ական թթ. ծավալված քաղաքա-
կան գործողություններն ու դրանց
հետևանքները: Սեկ այլ հրոդու-
թյան մասին էր նշանավոր ռեժիսոր
Տիգրան Պասկեւիչյանի «Անձանոր
ին հայրենիք» փաստավակերագ-
րական ֆիլմը, որտեղ 1946թ. ար-
դեն Խորհրդային Հայաստան եկած
հայրենադարձների ճակատագրի
հարցն էր «Լուսարանված», այն է՝
երկիր դրախտավայրն այն չէր, ինչ
պատկերացնում էին հազարավոր
հայեր դեպի հայրենիք բերող նավ
բարձրանալիս:

Սեմինարին մասնակից պատմաբանների, ուսուցիչների, վերը նշված հարցերով զբաղվողների համար, թերեւս, մի քան ակնհայտ էր, պետք է վեր հանել պատմական ճշմարտությունը, բայց ի՞նչ տարբերակով. սա արդեն բավականին վիճակարույց հարց է: Այս հարցում կարծիքները տարբեր էին: Մասնակիցների մի մասը կարծում էր, որ պետք է անցյալում կատարած այդ գործողությունները վեր հանեն, անբողջովին, նույնիկ նաև նիշներին, որոնց պայմանականութեն կարեն է երկու խմբի բաժանել (նատնիշներ, ովքեր նույնպես համակարգի գրին էին և մատնում էին շատ դեպքերում նույնիկ իրենց հարազատներին ճնշման ու խոշտանգման պայմաններում, եւ նատնիշներ, ովքեր նապատակային էին իրադրություն համակարգի պահանջները), ներկայացնել սերունդներին, որպեսզի նրանք այդ անցյալից դասեր քաղեն, փորձեն «մաքրել» իրենց նախնիների ճակատին դրված խարանը: Իկ մյուս մասն էլ կարծում է, որ սերունդներն ինչո՞ւ պիտի պատասխան տան իրենց նախնիների արարքների համար, որքանո՞վ է դա բարոյական, եւ ինչպիսի՞ հետեւանքներ կունենա դրանց բացահայտումը: Մի հարցում կարծեք թե բոլորն էլ համամիտ էին պետք ունենալ այնպիսի հասարակություն, որը պատրաստ կլինի, «իմունիտետ» կունենա այդ բացահայտումներին դիմակայելու համար: Մասնավորապես երկու կարեւորագույն

հարցադրման պետք է ուշադրություն դարձնել. բացահայտումները կատարելիս ում ենք հարվածի տակ դնում, եւ ինչ է շահում դրանից հասարակությունը:

Երբ այսպես իշված սատուր-ները կամ նախկին համագործակցողները բացահայտվում են, եւ այն դաշնում է իրավական մի գործընթաց, այդ գործընթացն անվակում են լուստրացիա, որը թարգմանարար նշանակում է մաքրվել զոհարերությամբ: Բայց մտավախությունն այն է, որ այս գործընթացը կապիանցի հավելյալ զոհեր առանց այն էլ զոհարերված հասարակությունից: Լուստրացիայի նախկին հայեցակարգային մոտեցումներից խոսելիս ազգագրագետ Գայանե Շագոյանը մասնավորապես նշեց. «Իրականում ամեն ինչ մեզօնմից է կախված, մենք պետք է ճանաչենք մեր պատությունը, հետադարձ հայացք ձգենք դեսպի այդ կողմ՝ նախ եւ առաջ ճիշտ գնահատական տալով մեր իսկ կողմից կատարված արատավոր երեւոյթներին: Մենք պետք է կարողանանք խոսել մեր միջավայրի արատներից, քանի որ դրանք թաքցնելով նաև ինչոր տեղ պատասխանատվությունից ազատվել են»:

ԽՈՐՅՈՒԹՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՈՒՐԵՆ ՎԱՐԴԱՅԱՆ

p.Qnphu

Մեր Երկիր ու ժողովրդի ամբողջը
ընթացքում ամենանպաստավոր
ժամանակամիջոցը՝ ապրելու եւ
զարգանալու համար, հիմա է՝ պայ-
մանավորված անկախ պետակա-
նությամբ։ Նետ գնանք Երեք հազար
տարի ու թերթենք ներ ժողովրդի
պատությունը եւ կտեսնենք, որ
պատերազմները, ավերումները դա-
րեր շարունակ անհամար զրկանք-
ներ են պատճառել մեր ժողովրդին։
Չնայած Տիգրան Մեծի, Կիլիկիայի
հայկական թագավորության ժամա-
նակներում Երկիրն ու ժողովուրդը
մի քիչ շնչելու հնարավորություն ու-
նեցան, այնուհանդերձ այն ժամա-
նակներուն էլ անջափ շատ են եղել
վտանգներն ու ծանր պայմանները։

Այդ ո՞ր դարում է Յայաստանը եղել միջազգային իրավունքի այսպես լիարժեք և լիիրավ սուբյեկտ, ինչպես հիմնա է: Այդ ե՞րբ ենք կարողացել այսքան բազմապահին եւ լայն ու խորը հարաբերություններ ունենալ աշխարհի երկրների, միջազգային կազմակերպությունների հետ, որ հիմնա ունենք: Այս ե՞րբ է աշխարհն այսպես պարզ ու որոշակի տեսել Յայաստանը, ինչպես հիմնա: Կարելի է այս հարցերի եւ համեմատությունների բվարկումը շարունակել, բայց, կարծում են, այսքանը բավական է հանողվելու, որ ներկա ժամանակը, իրոք, մեր երկրի համար ամենան-

պաստավորն է:

Դիմա կիարցնեք. իսկ շրջափակո՞ւմը, պաշտպանական ծախսե՞՞րը, համաշխարհային ճգնաժամանքը... Կասեմ Վերը նշված առավելությունները, գումարուծ նաեւ չրվարկվածները, բազմիցս գերազանցում են դրանց ու մեր գյուղայն սկզբից մինչեւ այսօր լավագույն պայմաններու են ստեղծում վստահ ու հաստատուն առաջնաթացի ապահովման, նաեւ թվարկած խոչնորությունների չեզորոցման համար: Առավել լավ ժամանակների սասաւեմ ինքնախարեւություն է եւ

επαγγελμάτων παραδοσιακών επιχειρήσεων ή από την παραδοσιακή γλώσσα της Ελλάδας. Η παραδοσιακή γλώσσα της Ελλάδας είναι μια γλώσσα που έχει διατηρηθεί στην Ελλάδα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, και έχει αποτελέσει μια βασική πηγή για την ανάπτυξη της ελληνικής κουζίνας.

ନିଶ୍ଚିକ ତେବେ ହାସନ୍ତିମ ଶାପକଲପି ହ୍ରାଷ୍ଟାରଦୀତିରୁଣନ୍ତରି ହେତୁକିଃ ୩ଶଦୁ ଉକ୍ତପ୍ରତିନିଧି ଫୋର୍ଡ୍ ତି ନେତ୍ରକାଜ୍ୟପିନ୍ଦ କେ ଫୋର୍ସପିଲ୍ ଏ ଅଞ୍ଚାରିକି ଆପାଦାଟାର ଝଲିପି କ୍ରିକେଟରିମାତ୍ର । ହାରିକ ଶକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ମିଳନ୍ତର ରଫାରିକ୍ସିଲ୍ : ଉନ୍ନତିରେ ଅଜୁ ରାନ୍ଧାଦୀତିରୁଣ ହି ହାସଟାଟିମର ଦ୍ୱାରିନ୍ଦି ନେତ୍ର କ୍ରିକେଟରିମାତ୍ର, ନେନ୍ଦ୍ର ହାରିପିଲାଇପି ତେବେ

Հիմա ցույց տանք, որ, իսկա-

պես, լավագույն դեպքում միայն որոշ ոլորտներում ենք կարողանում կրնակախ հետեւել զարգացող իրադարձություններին, իսկ մեծամասամբ դրանցից շատ ու շատ հետ ենք մնում: Ամեն մի երկիր, պետություն կենդանի օրգանիզմ է՝ իր առանձնահատկություններով, բայց նաև պարտադիր կենսական մարմնանամասերով՝ արդյունաբերություն, շինարարություն, գյուղատնտեսություն, սպասարկումներ, գիտություն եւ կրթություն, առողջապահություն, բանակ-պաշտպանություն եւ այլն: Խոսքը չի վերաբերում Վասիլիկանին, Լիխտենշտեյնին եւ նաև մի քանի սիմվոլիկ պետական միավորներին, այլ դասական իմաստով պետություններին, իսկ Հայաստանը, որ այդ շարքում է, որեւէ կասկած չկա: Հետեւապես՝ մեր պետությունը, որպեսզի առողջ լինի եւ լիարյուն գործի, պետք է ունենա այդ չափանիշին անհրաժեշտ բոլոր մարմնանամասերը, եւ, որ շատ կարենոր է, դրանք լինեն առողջ, միանգամայն կենսունակ ու կազմեն մի կուռ միասնություն: Մեր բանակը, հիշ-որ չափով նաև արտաքին գործերի գերատեսչությունը, այսօր մոտավոր չափով փորձում են ապահովել այդ պահանջների կատարումը, եւ ինչ-որ տեղ ու նրանց հաջողվումը: Ինչ վերաբերում է պետական, հասարակական-տնտեսական մեխանիզմի նյուու մասերին, ապա դրանք ոչ միայն լուրջ հիվանդ են, այլ նաև այդ պրատներն անցել են քրոնիկական ընթացքի, որոնց ապահովման համար հիմնա շատ ավելի մեծ ծախսեր ու ջանքեր են պահանջվում:

Ծայրահեղ անհուսալի է արյունաբերությունը. ուղղակի այն չկա: Հանքարդյունաբերության մի քանի ձեռնարկություն լուծում է միայն մասնավոր անձանց հարցեր եւ եականորեն չի էլ նպաստում երկրի առջև ծառացած խնդիրների լուծմանը: Իսկ սննդարդյունաբերության ձեռնարկությունները, որոնց գործարկնան եւ ծավալման ուղղությամբ որոշ աշխատանքներ տարվում են, չեն կարող ապահովել արդյունաբերության կողմից պետական օրգանիզմին մատուցվելիք ծառայությունը. Խոսքը վերաբերում է մեծաքանակ աշխատատեղերի բացմանը, բնակչության զբաղվածության եւ նյութական վիճակի բարեկավմանը, ի վերջո արտագաղթի կանխմանը: 15-20 կամ 50 աշխատատեղ ստեղծելով գյուղմեթերը մշակող արտադրությունում՝ ոչնչի չենք հասնի, եւ մեր կառավարիչները պետք է ձեռնպահ մնան այդ տրամաչափի արտադրանասեր այցելելուց, ամրաթի այդ բվերով ժողովրդին կերակրելուց: Մինչդեռ այդպես էլ չի գտնվում Երեւանի «Սահիրիտը», Վանաձորի քիմկոմիթնատը եւ նման բազմաթիվ ձեռնարկությունները գործարկելու կամ նույնը բացելու բանալին, որով պետք է առաջին հերթին զբաղվեն կառավարությունում: Ու հետ ենք մնում, եւ որքան ժամանակն անցնում է, այդ անջրպետն ավելի է մեծանում, մեր վիճակն ավելի ծանրանում: Մի՞թէ պարզ չէ, որ զբոսաշրջությունը Հայաստանում կատարվի առաջնային տեղական առողջապահության մեջ:

կարող լինել, լավագույն դեպքում
կարող է միայն օժանդակ ճյուղ լի-
նել: Եսկ լուրջ արդյունաբերություն
ունենալը մեզ հաճար կենսական է
հաշվի առնելով եւ ներքին, եւ առա-
վել եւս՝ արտաքին նարտահրավեր-
ները:

մշակվում, հազարավոր հեկտար ալպիական արոտները չեն օգտագործվում, կարկուտը, տեղատարափ անձրեւները փչացնում են ցամքերը, ու չենք ինձնում ինչ անել: Տոնմային գործ չի կազմակերպվում, երկրագործության առաջդիմական եղանակները ներ չեն դրվում, հիվանդությունների դեմ կանխարգելիչ միջոցառումներ չեն իրականացվում, անգամ մարդիկ են սիրելոյան հոգով տառապում, մինչդեռ ասում ենք՝ լրադրությունը վերահսկվում է: Օրեւո խորհրդարանում ՀՀԿ խմբակցության ղեկավար Գ. Սահակյանը «Երկիր մեղիա» հեռուստաալիքին տված հարցազույցում այսպես էր արտահայտվում: «Հանրապետական մեղավո՞ր է, որ կարկուտ է տեղացել Արմավիրում եւ փչացրել ցամքերը»: Այ սիրելիս, մի՞թէ տեղյակ չեն, որ կարկուտ էլ է լինում, ջրհեղեղ էլ եւ այլն, բա դու չպիտի՝ պատրաստվես եւ հնարավոր չափով մեղմս հետեւանքները, նաեւ անհրաժեշտության դեպքում

հատուցում տաս: Սա՝ օրինակի համար, եւ ինչքան այսպիսի խնդիրներ ասես, որ չկան մեզանում:

Առավել անճխթար է սպասարկումների վիճակը: Փոխանակ պահանջվող չափանիշներն օրենսդրական, ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանելու եւ դրանք կյանքում կիրառելու, չգիտես ինչու բանը բանից անցնելուց հետո են միայն պետական համապատասխան նարմները «ստուգում» իրականացնում, մի քանի դրամ տուգանք կիրառում կամ «վճառ վերականգնում», բայց նորից շարունակվում է նույն բարձրորդի վիճակը: Սա հատկապես առեւտրի, սննդի սպասարկման, սննդարդյունաբերության բնագավառներում, որը եւ պետական անվտանգության, եւ մարդկանց առողջության ու իրավունքների գերակախնդիր է: Ընդհանրապես այսպիսի ախտն առկա է մեր իրականության բոլոր բնագավառներում: Եվ ինչու նյութական, դրանական միջոցների ծախսման ընթացքին, մասնավորապես արտադրությանը եւ սննդի անվտանգությանը մեր կառավարիչները չեն հետեւում եզրահանգում կարելի է անել... եւ ինչպէս առողջանա պետությունը, երբ այդ կառավարիչներն եւ, խոսքը վերաբերում է բարձր կառավարողներին վարչապետ, փոխվարչապետ, նախարար, փոխնախարար, թղթտ

վության չեն կանչվում: Այսինքն, ինչպես սկզբուն նշել են, նախընտրում են ընթանալ հետևելոց, որովհետո այդպես հեշտ է, եթեք չեն եւ փորձում իրադարձությունների առջելու գնան, կամ գուց ի վիճակի չեն, այդպիսի խնդիր լուծելը նրանց հնարապետություններից վեր է: Դա պայզ երեւաց նաեւ Վերջերս խորհրդարանում 2012թ. բյուջեի կատարման եւ վերահսկիչ պալատի տարեկան հաշվետվության քննարկումների ժամանակ:

Նոյնը կատարվում է գիտության, կրթության ոլորտներում: Անընդհատ խոսում ենք մեր հզոր գիտական ներուժի մասին, բայց գիտենք՝ ինչպիսի նյութական խոճուկ վիճակում է մեր գիտական միտքը. Ինչից էլ բխում են այսօրվա արդյունքները: Ինչպիսի՝ հզոր հետրներ է ապրում մեր կրթության համակարգը, չնայած անընդհատ խոսվում է բարեփոխումների մասին: Մրանց արդյունքներն ամենակարծ ժամանակում մեզ կիսացնեն չափազանց տխորդ հետեւանքների, եթե արդեն չեն հասցերել:

Առօղջապահության որոշ ուղղություններում նկատելիրեն ներ են դրվել շատ ցանկալի միջոցառումներ՝ սրտանոթային խանգարումների, չարորակ ուռուցքների եւ ուրիշ հիվանդությունների բուժման, կանխարգելիչ բուժենտազողությունների կատարման նպատակով։ Սակայն հաշվի չի առնվլու, թե մեր բնակչության որ մասը կարող է օգտվել դրանցից, եւ ինչ պետք է արվի նյուու շատ ավելի մեծ մասին այդ հանրավերությունն ընձեռելու համար։ Կրյունքում հիվանդոր չի գնում հիվանդանոց... Դարձայ հետեւից ենք գնում։ Այսպես է գործերի վիճակը նաև հարկային համակարգում եւ նյուու բնագավառներում։ Իսկ որ ընդունած օրենսդրական ակտոց 3-4 ամիս հետո (ոչ պիտանի լինելու պատճառով) օրենսդիր մարմինը ստիպված է լինում վերացնել, եւ վարչապետն էլ պատճառաբանում է՝ թե ուրախ չե՞ք, որ մենք մեր սխալն ուղղում ենք, ապա, ինչպես ասում են, խոսելու տեղ չի մնում։

Բազմաթիվ են նաև ու բազմազան քաղաքական համակարգի խոցերը. հները գնալով խորանում են, նորերն անընդիհատ առաջ գալիս, ու

այսպես շարունակ։
Դե տեսեք, այսպիսի առողջական խնդիրներով մարմնամասերը կարո՞ղ են կազմել առողջ օրգանիզմ։ իհարկե ոչ Կաղ ոտքերով, թոյլ որովայնով, պարալիզված թեւերով, սուր գլխացավով եւ բազում այլ ախտերով այս մարմինն ի՞նչ տեղ ու դեր կունենա ընդհանուր ընթացքի մեջ եւ ի՞նչ հեռանկար կարող է ապահովել իր ժողովրդի ու երկրի համար։ Այս վատասես չեմ։ Անձնափոր հաջողությունն անգամ, որ մեր երկրում արձանագրվում է, ինձ մեծ ուրախություն է պատճառում։ Այդ գգացումն է ինձ ստիպում գրել այս տողերը։ Ցավալի է սակայն, որ տիրելու բաներն այսօր գերակշռում են, իսկ դա մեր ընդհանուր մքննոլորտը հիվանդ է դարձնում եւ անսանելի։ Անհրաժեշտ է օր առաջ դուրս գալ այս վիճակից, եւ դա հնարավոր է երկին, մեր հայրենիքին ամճնացողը նվիրվելով, որը պետք է զա վերեկից ու ծառայի որպես օրինակ բուրրիս համար։ Սա ոչ թե ռոճանատիկա է, այլ առաջընթացի իրական ծանապարհ, որն իրականացնելու համար երկիրն ունի եւ հնարավորություններ, եւ անհրաժեշտ ուժեր։

